

Styre: Fakultetsstyret ved Det juridiske fakultet
Styresak: 97/24
Møtedato: 10.12.2024
Journalnummer: 2024/1383

Første studieår – innlemming av KI i eksisterende emner. Rapport fra en arbeidsgruppe for å justere sammensetning og innhold av 1.studieår

Bakgrunn

Styret behandlet i møte 7. mai i år ([sak 28/24](#)) rapporten fra arbeidsgruppen som var nedsatt for å utrede «KI i undervisning og prøving». Her vedtok styret:

«1. Styret ber Studieutvalget komme tilbake med konkrete forslag knyttet til KI i undervisning og prøving.

2. Styret ber dekanen komme tilbake med konkrete forslag knyttet til hvordan KI kan inngå som del av det obligatoriske studieprogrammet.»

Som oppfølging av arbeidet innkalte dekanen alle emneansvarlige for 1. studieår (unntatt for Familie- og arverett) til et innledende møte. I etterkant utpekte de emneansvarlige én representant for hvert emne til å inngå i en arbeidsgruppe. Arbeidsgruppen fikk følgende sammensetning:

Synne Sæther Mæhle, Jan-Ove Færstad, Anne Marie Frøseth, Torger Kielland, Bjarte Thorson og Karl Harald Søvig.

Gruppen fremla sin rapport 25.november 2024, som er vedlagt dette saksnotatet

Behandling i Studieutvalget

Rapporten ble behandlet i Studieutvalget 4. desember, som hadde følgende merknader:

«Studieutvalget vil takke arbeidsgruppen for arbeidet som er gjort for å komme frem til et omforent forslag til hvordan studentene allerede på første studieår vil lære om muligheter og utfordringer knyttet til bruk av KI-verktøy som hjelpemiddel for fremtidens jurister. Det har stor betydning for fakultetet at videreutvikling av jusstudiet forankres i samarbeid hvor de berørte emneansvarlige diskuterer seg frem til omforente forslag.

SU støtter arbeidsgruppens forslag og oppfordrer fakultetsstyret til å vedta de foreslåtte justeringene.

Når det gjelder navneendringen på JUS100 støtter SU at «Exfac» tas ut. Samtidig oppfordres de emneansvarlige til å vurdere et navn på kurset som gjenspeiler at det har et bredere formål og innhold enn JUS215 Juridisk metode.

SU er bevisst på at arbeidsgruppens rapport primært handler om de ytre rammene for første studieår og ikke mer konkret hvordan undervisningen om KI skal legges opp. SU ser frem til dialog med de emneansvarlige om læringsmål og undervisningsopplegg i etterkant av styrets vedtak i saken.

I det videre arbeidet bes de emneansvarlige for JUS100 (Innføring i juridisk metode) om å vurdere et navn på kurset som gjenspeiler at det har et bredere formål og innhold enn JUS215 (Juridisk metode). Når det gjelder JUS213 (Erstatningsrett) er det viktig at undervisningsopplegget planlegges slik at studentene har fri fra siste undervisningsdag før jul og frem til første undervisningsdag i januar.

Arbeidet med å utforme læringsmål og undervisningsopplegg vil kreve en ekstra innsats fra de emneansvarlige. SU har en pott med undervisningstimer til arbeid med studiekvalitet som vil kunne brukes til dette formålet. Fakultetet har også et nytt KI-prosjekt som vil kunne finansiere noe frikjøp. Før saken behandles i fakultetsstyret bør det klargjøres hvor mange undervisningstimer som kan finansieres av KI-prosjektet og på hvilke betingelser. Fakultetsstyret må så vurdere om det er behov for ytterligere undervisningstimer til arbeidet med å utarbeide et helhetlig opplegg som oppfyller de ambisjonene fakultetet har knyttet til KI på jusstudiet.»

Innspill fra JSU

Juridisk studentutvalg har inngitt følgende merknader:

- JSU er generelt positive til at KI skal integreres i så stor grad allerede på første studieår, slik at studiet holder følge med de behov/problemstillinger som oppstår rundt KI i resten av samfunnet.
- JSU ønsker å påpeke at det er viktig at det tenkes gjennom hvordan JUS213 Erstatningsrett legges opp før jul, for å sikre studentene den juleferien de fortjener uten unødvendig stress/forventninger pga. Emnet.
- JSU ønsker også å bemerke at dersom det gjennomføres så omfattende endringer på første studieår for å integrere KI, burde det også gjøres en vurdering av hvordan KI skal integreres på de videre følgende studieår. Dersom KI ikke også integreres aktivt på resten av studieårene vil det virke lite hensiktsmessig med tanke på at KI er i en stadig utvikling, og med det vil det kunne være store forskjeller i hva KI kan brukes til når en student går første studieår, kontra. 4 studieår.

Dekan og fakultetsdirektørs merknader

Dekanen har ledet arbeidsgruppens arbeid, men finner ikke at dette er til hinder for å legge saken frem for styret til orientering og kommentarer.

I denne omgang må styret først vurdere selve hovedgrepet som gruppens forslag hviler på. Gruppen har foreslått å innlemme kunnskap og ferdigheter knyttet til KI i eksisterende emner, samtidig med at Familie- og arverett utgår som obligatorisk emne og flyttes til et valgemne på 3. studieår. Dekan og direktør mener at en slik justering er hensiktsmessig og vil gi studentene på første studieår kunnskap og ferdigheter som de vil trenge både senere i studieløpet og i yrkeslivet.

Justeringen har økonomiske og administrative konsekvenser. Dagens Familie- og arverettsemne (JUS211) har 21 timer forelesning, 3 storgrupper og 5 arbeidsgrupper. Prøving er 2 timers skoleeksamen med bestått/ikke-bestått, pluss innlevering av en arbeidsgruppeoppgave. I stor grad er disse ressursene "videreført", i den forstand at emnene som er tilført studiepoeng har fått tilført forelesninger, storgrupper og arbeidsgruppe, om enn med litt færre gruppetimer enn JUS211 har. Tings- og immaterialrett må dessuten over til en ordning med to sensorer. I fremtiden vil Familie- og arverett "gjenoppstå" som valgemne på 3. år. Slik sett vil emnet kreve ressurser der. Opprinnelig var det tenkt 4 valgemner på 3. året. Arbeidsgruppen har ikke sett på ulike overgangsspørsmål, som det nå er behov for å vurdere og utrede.

Neste steg vil være at de emneansvarlige kommer med forslag til endringer i de ulike emnene ut fra disse forutsetningene. Her må de emneansvarlige også ta høyde for de oppfordringene som er gitt at studieutvalget og JSU. Forslagene må så legges frem for fakultetsstyret slik at reformen kan tre i kraft fra studieåret 2024/2025. Styret er innforstått at det må settes av ressurser til dette, og ber om at det til sammen settes av inntil 100 timer til de emneansvarlige.

forslag til vedtak:

Et revidert 1. år bygger på følgende studiepoengfordeling og rekkefølge:

- Innføring i juridisk metode (JUS100) 12 studiepoeng
- Avtalerett (JUS212) 12 studiepoeng (2 studiepoeng tilknyttet juridiske personer)
- Erstatningsrett (JUS213) 12 studiepoeng
- Tings- og immaterialrett (JUS214) 16 studiepoeng
- Juridisk metode (JUS215) 8 studiepoeng

Styret ber de emneansvarlige komme med forslag til endringer i emnebeskrivelsen i tråd med forslaget i rapporten og oppfordringene fra studieutvalget og JSU.

Karl Harald Søvig
dekan

Øystein L. Iversen
fakultetsdirektør

Vedlegg:

Rapport 25.november 2024 fra arbeidsgruppen.

Protokoll fra SU fra møte 5. november 2024.

Protokoll fra møte i Studieutvalget ved Det juridiske fakultet

04.12.2024 kl. 13:45-14:45

Møterom 546

Til stede:

Halvard Haukeland Fredriksen (leder) (a)

Synne Sæther Mæhle (nestleder) (a)

Erling Johannes Husabø (a)

Guri Lindblad (b)

Mari Anne Franklin (c)

Elida Ø. Rødne (d)

Forfall:

Maya Møller (d)

Sondre Skipevåg Tveit (d)

Sekretær: Anne Grethe Nielsen

Kontakt: studieutvalget.jurfa@uib.no

ePhorte 2024/236

Neste møte: 21.01.2025, kl. 12:30 i møterom 546.

Sak 73/24 Godkjenning av innkalling og dagsorden

Innkalling: Ingen merknader.

Dagsorden: Ingen merknader.

Sak 74/24 Orienteringssaker

1 [Protokoll](#) fra SU 20.11.2024. Godkjent på sirkulasjon 24.11.2024

Sak 75/24 Saker til drøftelse/høring/uttalelse

1 Rapport fra en arbeidsgruppe for å justere sammensetning og innhold av 1.studieår

SU uttaler

Studieutvalget vil takke arbeidsgruppen for arbeidet som er gjort for å komme frem til et omforent forslag til hvordan studentene allerede på første studieår vil lære om muligheter og utfordringer knyttet til bruk av KI-verktøy som hjelpemiddel for fremtidens jurister. Det har stor betydning for fakultetet at videreutvikling av jusstudiet forankres i samarbeid hvor de berørte emneansvarlige diskuterer seg frem til omforente forslag.

SU støtter arbeidsgruppens forslag og oppfordrer fakultetsstyret til å vedta de foreslåtte justeringene.

Når det gjelder navneendringen på JUS100 støtter SU at «Exfac» tas ut. Samtidig oppfordres de emneansvarlige til å vurdere et navn på kurset som gjenspeiler at det har et bredere formål og innhold enn JUS215 Juridisk metode.

SU er bevisst på at arbeidsgruppens rapport primært handler om de ytre rammene for første studieår og ikke mer konkret hvordan undervisningen om KI skal legges opp. SU ser frem til dialog med de emneansvarlige om læringsmål og undervisningsopplegg i etterkant av styrets vedtak i saken.

I det videre arbeidet bes de emneansvarlige for JUS100 (Innføring i juridisk metode) om å vurdere et navn på kurset som gjenspeiler at det har et bredere formål og innhold enn JUS215 (Juridisk metode). Når det gjelder JUS213 (Erstatningsrett) er det viktig at undervisningsopplegget planlegges slik at studentene har fri fra siste undervisningsdag før jul og frem til første undervisningsdag i januar.

Arbeidet med å utforme læringsmål og undervisningsopplegg vil kreve en ekstra innsats fra de emneansvarlige. SU har en pott med undervisningstimer til arbeid med studiekvalitet som vil kunne brukes til dette formålet. Fakultetet har også et nytt KI-prosjekt som vil kunne finansiere noe frikjøp. Før saken behandles i fakultetsstyret bør det klargjøres hvor mange undervisningstimer som kan finansieres av KI-prosjektet og på hvilke betingelser. Fakultetsstyret må så vurdere om det er behov for ytterligere undervisningstimer til arbeidet med å utarbeide et helhetlig opplegg som oppfyller de ambisjonene fakultetet har knyttet til KI på jusstudiet.

Vedtaksaker

Sak 76/24 Endring i opptaksreglement og søkerinformasjon til toårig masterprogram i rettsvitenskap

Vedtaks Opptaksreglement for opptak til toårig mastergrad i rettsvitenskap endres med de endringer som kom frem i møtet.

Frister i opptaket til toårig masterprogram i rettsvitenskap endres til UiB sine ordinære frister i opptaket til toårige masterprogram og informasjon på nettsider oppdateres tilsvarende.

Sak 77/24 Søknad om dekning av kostnader og undervisningstimer til studiekvalitetstiltak. Lær å lære

Vedtaks For høstsemesteret 2024 innvilges følgende:

- Lønn Maria Øverland inntil 20.000, -
- 20 undervisningstimer til Synne Sæther Mæhle

Synne Sæther Mæhle fratradte ved behandling av saken.

Eventuelt

Halvard Haukeland Fredriksen
Leder

Anne Grethe Nielsen
Sekretær

RAPPORT FRA EN ARBEIDSGRUPPE FOR Å JUSTERE SAMMENSETNING OG INNHOLD AV 1.STUDIEÅR

Bakteppet

Styret behandlet i møte 7. mai i år (sak 28/24) rapporten fra arbeidsgruppen som var nedsatt for å utrede «KI i undervisning og prøving». Her vedtok styret:

- «1. Styret ber Studieutvalget komme tilbake med konkrete forslag knyttet til KI i undervisning og prøving.
2. Styret ber dekanen komme tilbake med konkrete forslag knyttet til hvordan KI kan inngå som del av det obligatoriske studieprogrammet.»

Pkt. 2 i styrevedtaket er den konkrete foranledningen til arbeidet i denne gruppen. Bakteppet er dialog med Thomas Eeg som emneansvarlig for Familie- og arverett (JUS211) om nedleggelse av dette dagens emne og opprettelse av et valgemenne i Familie- og arverett på 3. studieår. Dermed «frigjøres» studiepoeng på 1. studieår som kan brukes til å ta inn kunnskaper og ferdigheter knyttet til KI på 1. studieår. Siktemålet er at endringene skal tre i kraft fra studieåret 2025-2026.

Arbeidet i gruppen

Som oppfølging av arbeidet innkalte dekanen alle emneansvarlige for 1. studieår (unntatt for Familie- og arverett) til et innledende møte. I etterkant utpekte de emneansvarlige én representant for hvert emne til å inngå i en arbeidsgruppe. Arbeidsgruppen fikk følgende sammensetning:

- Synne Sæther Mæhle
- Jan-Ove Færstad
- Anne Marie Frøseth
- Torger Kielland
- Bjarte Thorson
- Karl Harald Søvig

Gruppen har hatt 4 møter, og legger med dette frem sin rapport.

Dagens 1. studieår

Dagens 1. studieår består av følgende emner

- Exfac - Innføring i juridisk metode (JUS100) 10 studiepoeng
- Familie- og arverett (JUS211) 9 studiepoeng
- Avtalerett (JUS212) 9 studiepoeng
- Erstatningsrett (JUS213) 10 studiepoeng
- Tings- og immaterialrett (JUS214) 14 studiepoeng
- Juridisk metode (JUS215) 8 studiepoeng

Emnene undervises i den rekkefølgen som fremgår foran, bortsett fra at undervisningen i JUS215 skjer gjennom hele vårsemesteret.

Undervisningen starter opp i uke 33, og avsluttes med innlevering av semesteroppgave i Juridisk metode (JUS215) i uke 25.

Dagens høstsemester på 1. studieår er «karakterfritt» i den forstand at vurderingsuttrykket er bestått/ikke-bestått.

Forutsetninger for det videre arbeidet

En del forutsetninger følger av ytre rammer, slik tidligste mulighet for oppstart og avslutning av semesteret. Etter UiBs studieforskrift § 2-3 utgjør ett studiepoeng «1/60 av eit heilt studieår og inneber om lag 25–30 arbeidstimar for studentane». Hvis et emne tilføres studiepoeng, må arbeidsmengden økes tilsvarende, noe som igjen må gjenspeiles i endringer i læringsutbyttebeskrivelsen. Økt arbeidsbelastning kan både være knyttet til «kunnskap», «ferdigheter» og «generell kompetanse».

Fakultetet har begrenset med ressurser, slik at en overordnet føring er at den totale ressursbruken på 1. studieår skal være som i dag. Dette betyr ikke at ressursene skal brukes på samme måte. Familie- og arverett har i dag 21 timer forelesning (inkludert oppsummering), 5 arbeidsgruppesamlinger (pluss «Faglig oppstartssamling», tidligere «Bli kjent-samling») og 3 storgrupper.

Den totale ressursbruken omfatter også kostnader til prøving. Prøving på JUS 211 skjer gjennom en 2 timers skoleeksamen kombinert med innlevering av arbeidsgruppeoppgave som er omarbeidet etter første innlevering. Disse utgiftene faller bort når emnet utgår, men kan eventuelt brukes til prøving på andre emner, om det er nødvendig ut fra reglement eller ønskelig ut fra faglige grunner.

I forbindelse med oppstarten av arbeidet i gruppen la dekanen som forutsetning at «Juridiske personer» skulle inngå som del av revidert 1. studieår. Det er en grunnleggende svakhet ved dagens studieordning at studentene ikke har kunnskaper om selskaper eller andre former for juridiske personer gjennom de obligatoriske emnene. Mange og store transaksjoner i næringslivet skjer gjennom selskaper. Offentlig sektor er dels organisert gjennom selskaper. Derfor skal et revidert studieår også gi grunnleggende kunnskaper og ferdigheter om juridiske personer, som skal gi kompetanse som studentene har nytte av under senere emner på studiet.

Studiedekanen nedsatte i juni 2023 en arbeidsgruppe for å utarbeide retningslinjer for bruk av KI i undervisning og prøving, som leverte sin rapport våren 2024. Gruppen fikk også i oppgave å ta opp de utfordringer og muligheter som KI-verktøy gir for læring og vurdering. Rapporten fra gruppen inneholder en gjennomgang av i hvor stor utstrekning KI-verktøy (i det aktuelle tidsrommet som var høst 2023 og vinter 2024) evner å besvare rettslige spørsmål, hvilke utfordringer slike verktøy representerer for læring og prøving og dermed hvilken kompetanse arbeidsgruppen mener blir særlig viktig for fremtidens

jurister. Dette er viktig bakgrunnskunnskap også for gruppen som skal se på justeringer av 1. studieår. Studenter som starter på 1. studieår, vil ha gjennomført videregående utdanning i ulike deler av landet. Fakultetet må forutsette grunnleggende kunnskaper og ferdigheter om KI-verktøy, og skal ikke selv gi slik opplæring. Samtidig kan det være en utfordring at nivået blant studentene som starter på 1. studieår er varierende.

Oppgaven til fakultetet vil først og fremst være å rette oppmerksomhet mot hvilke muligheter og utfordringer KI-verktøy gir på rettsfeltet. Som kjent er store språkmodeller kraftige verktøy som kan gå gjennom ufattelige tekstmengder og produsere «svar» på «spørsmål» («prompt»). Responstiden er tilnærmet lik null. KI omfatter også teknologi som billedgjenkjenning, men innen rettsvitenskapen står språkmodeller sentralt.

Studentene må få grunnleggende kunnskaper om hvilke kilder som brukes for å utvikle de nye språkmodellene («treningsdata»), og hvordan dette skiller seg fra de kilder som jurister bruker. Studentene må også få kunnskap om hvordan KI-verktøy genererer sine svar basert på språklogikk, mens juridisk metode er basert på en annen type resonneringer. Basert på dette må studenten få kunnskap om styrker og svakheter ved KI-modeller og ferdigheter til å finne frem til disse. Per i dag er språkmodeller gode på å produsere svar på enkle rettsspørsmål, men de har store svakheter om spørsmålene er komplekse og ustrukturerte. Studentene må få forståelse for disse svakhetene, f. eks. hvordan KI-modeller i dag tidvis «hallusinerer», dvs. påberoper seg kilder som faktisk ikke finnes. Studentene må også settes i stand til å vurdere etiske, samfunnsmessige og rettssikkerhetsmessige spørsmål knyttet til bruk av KI, f. eks. modellenes tilbøyelighet til å diskriminere enkelte grupper. En ytterligere dimensjon er knyttet til personvernmessige spørsmål, slik som opphavsrettslige problemer knyttet til behovet for store mengder treningsdata og hvordan ulike KI-verktøy viderebruker data som brukeren gir.

I den grad KI-verktøy anses som hensiktsmessige og inngår i læringen eller prøvingen på studieordningen, er det en sentral forutsetning for god bruk av KI-verktøyene at studentene videreutvikler evnen til å formulere spørsmål («prompt») til KI-modeller.

KI-verktøyene er under rask utvikling, og læringen må selvsagt justeres etter hvert som samfunnet får økt kunnskap om KI-verktøy generelt og vi får mer kunnskap om bruken innen juristyrket spesielt. Studentene må settes i stand til å vurdere om nyere modeller har kvalitative forbedringer i forhold til sine forgjengere.

En annen del av utviklingen er knyttet til den rettslige regulering av KI-verktøy. Her har EU nettopp kommet med sin «AI Act» (forordning 2024/1689), som er EØS-relevant og etter hvert bli gjennomført i norsk rett. Også annen EU-regulering er på trappene, og vil prege rettsutviklingen fremover. Dessuten har Europarådet (2022) kommet med sin rammekonvensjon («framework convention»).

Bruk av KI-verktøy reiser også rettslige problem opp mot dagens regelverk. På nær sagt alle rettsfelt vil det oppstå spørsmål knyttet til ny teknologi, og hvordan eksisterende regler skal tolkes. Et nærliggende eksempel er universitets- og høyskoleloven § 12-4 hvor «fusk» er et sentralt begrep i. Hvorvidt bruk av kunstig intelligens er «fusk» må løses ut fra en tolking av dagens begrep holdt opp mot ny teknologi. Mange lovbestemmelser

er også utformet med tanke på å være «teknologinøytrale» for eksempel dokumentbegrepet i offentlighetslova. Slik sett er mange regler utformet med sikte på å kunne møte ny teknologisk utvikling. Samtidig kan kunstig intelligens reise utfordringer som skiller seg fra annen teknologi, og her som ellers kan det være behov for diskusjoner om hvordan retten bør være (de lege ferenda).

Fakultetet har fått midler fra UiB sentralt til pilotprosjekt for redesign av master i Rettsvitenskap for å integrere digital kompetanse i utdanningen. Søknaden dekker hele studieprogrammet. Prosjektet startet opp høsten 2024 og løper frem til høsten 2026. Hovedtyngden av innsatsen på 1. studieår er lagt i første del av perioden. Blant grepene som allerede er gjort er å gjøre at de digitale innføringsemnene DIG100 (Digital student) og DIG101 (Digital kildekritikk) som forkunnskapskrav til JUS100. Den videre utviklingen av 1. studieår må skje i tråd med de rammene som er lagt inn i prosjektet om redesign.

Utkast til et revidert 1. studieår

Et revidert 1. år bygger på følgende studiepoengfordeling og rekkefølge:

- Innføring i juridisk metode (JUS100) 12 studiepoeng
- Avtalerett (JUS212) 12 studiepoeng (2 studiepoeng tilknyttet juridiske personer)
- Erstatningsrett (JUS213) 12 studiepoeng
- Tings- og immaterialrett (JUS214) 16 studiepoeng
- Juridisk metode (JUS215) 8 studiepoeng

Andre endringer i forbindelse med revisjonen:

- Undervisningen i Juridisk metode (JUS215) er i dag lagt parallelt med de andre emnene gjennom hele vårsemesteret, men samles nå i én egen bolk mot slutten av semesteret.
- Juridisk metode (JUS215) går over fra seminaroppgave til skoleeksamen
- Tings- og immaterialrett (JUS214) går over til to-sensorer ved eksamen på grunn av kravene i universitets- og høyskoleloven. Dette er en økt ressursbruk, som kompenseres av at fakultetet sparer sensurkostnader på JUS211.

Som vedlegg til utredningen følger en mulig ukefordeling for studieåret 2025/2026. Som kjent er særlig vårsemesteret utsatt for bevegelige fridager, men også ved jul/nyttår vil kalenderen bli litt forskjellig fra år til år. Utkastet har derfor prøvd å gi litt mer plass til JUS213 og JUS214 enn antall uker per studiepoeng skulle tilsi. Utkastet baseres seg på eksamen på fredager, uten at det er mulig å garantere at fakultetet får det til på alle emner hvert år.

Nærmere om de ulike emnene

JUS100 (Innføring i juridisk metode) får et særlig ansvar for å gi en introduksjon til KI-verktøy for juss. Dette inkluderer både en innføring i store språkmodeller, og deres muligheter og begrensninger knyttet til rettslig argumentasjon. JUS100 får også ansvaret for å gi en introduksjon til utfordringer for rettsstaten i møte med kunstig intelligens. I tillegg skal emnet gi studentene en innføring i EUs AI-forordning, og – i samarbeid med

JUS 212 – ta opp «læring om læring» knyttet til KI, altså hvordan KI kan brukes som redskap som førsteårsstudent ved høyere utdanning, og hvilke fallgruver som finnes. Inkludert i dette er gjennomgang av reglementet ved fakultetet om bruk av KI-verktøy. JUS100 tilføres 2 studiepoeng og blir på 12 studiepoeng etter revisjonen. På undervisningssiden tilføres JUS100 fire dobbelttimer forelesning, hvorav én dobbelttime skal brukes til å gi en innføring i kunstig intelligens med særlig innretning mot jussfeltet. Sistnevnte bør utvikles i samarbeid med alle emneansvarlige på 1. studieår.

JUS100 får også ansvar for én arbeidsgruppeoppgave sammen med JUS212 som i dag ligger til JUS211. Denne kom opprinnelig inn i forbindelse med et eget prosjekt om bedre språk for jurister. I forbindelse med omleggingen er det også naturlig med en navnejustering ved å ta ut «Exfac» av emnetittelen. Det er verken et krav etter UiBs studieforskrift eller andre steder for å betegne fagspesifikke innføringsemner.

JUS212 (Avtalerett) får et særlig ansvar for å gi studentene grunnleggende kunnskaper om i «juridiske personer» som gir ferdigheter som studentene kan ta med seg gjennom studiet. Dette inkluderer både selskaper med og uten begrenset ansvar, foreninger og stiftelser. To studiepoeng knyttes til juridiske personer. I tillegg skal JUS 212 bygge videre på JUS100 når det gjelder kunnskaper og ferdigheter knyttet til bruk av KI-verktøy i samarbeid med JUS100. JUS212 vil videre gi en grunnleggende forståelse av hvilke implikasjoner bruk av digitale verktøy basert på kunstig intelligens kan ha for avtalerettens regler. JUS212 tilføres 3 studiepoeng og blir på 12 studiepoeng etter revisjonen. På undervisningssiden tilføres JUS212 tre dobbelttimer forelesning, én storgruppesamling og én arbeidsgruppesamling. Det er en forutsetning at arbeids- og storgruppene brukes til tematikk knyttet til juridiske personer, og en del av forelesningene må også vies til dette. JUS212 får også ansvar for én arbeidsgruppeoppgave sammen med JUS100 som i dag ligger til JUS211, jf. beskrivelsen foran

JUS213 (Erstatningsrett) får et særlig ansvar for å gi studentene kunnskap om erstatningsansvar ved bruk av KI-verktøy, hvor også EU-regulering kommer inn. Produktansvar er i dag ikke en del av læringsmålene, men bør inkluderes siden mange spørsmål knyttet til risikoen ved KI vil være forhold som har sitt opphav hos produsenten, og forhold som produsenten også kontrollerer etter at produktet er lansert på markedet. Det finnes også særregler i det nylig reviderte produktansvarsdirektivet om kunstig intelligens. Produktansvaret vil ventelig få økt praktisk betydning i erstatningsretten etter hvert som flere KI-produkter kommer på markedet. Studentene bør få en innføring i hvordan eksisterende regler og prinsipper i erstatningsretten kan komme til kort i møte med samfunnsutviklingen som KI-teknologien representerer. JUS213 tilføres 2 studiepoeng og blir på 12 studiepoeng etter revisjonen. På undervisningssiden tilføres JUS213 to dobbelttimer forelesning. For å unngå for intens arbeidsbelastning legges det ikke inn ytterligere arbeids- eller storgrupper, men ordgrensen økes med 500 ord på de to siste arbeidsgruppeoppgavene. Disse blir da henholdsvis på 1500 og 2000 ord. Et eventuelt behov for ytterligere fordeling eller tildeling undervisningsressurser, må vurderes i lys av rettsutviklingen og antallet nye tema relatert til kunstig intelligens som bør behandles på dette kurset. EU-organene har blant annet under utvikling et generelt (ikke bruksområde eller sektorspesifikt)

ansvarsdirektiv for brukere og tilbydere av kunstig intelligens. Dette er foreløpig ikke vedtatt, og det er på nåværende tidspunkt usikkert hva som blir utviklingen videre.

På JUS214 (Tings- og immaterialrett) vil kunstig intelligens først og fremst komme inn gjennom immaterialrettsdelen av faget. Kunstig intelligens vil kunne brukes til å fremstille åndsprodukter som åndsverk og oppfinnelser. Dette reiser for det *første* spørsmål om rettighetene til opphavere hvis verk blir brukt til å trene kunstig intelligens. For det *andre* reiser kunstig intelligens ved frembringelsen av åndsprodukter spørsmål om hvilken betydning det har for muligheten til å oppnå immaterialrettsbeskyttelse, at en frembringelse er skapt ved hjelp av kunstig intelligens. For det *tredje* reiser bruken av kunstig intelligens ved åndsprodukter spørsmål om når frembringelser skapt ved hjelp av kunstig intelligens kan innebære et inngrep i eksisterende frembringelser. Bruken av kunstig intelligens vil også oppfordre studentene til å resonnere rundt mulige nye reguleringer og behovet for slike reguleringer. JUS214 tilføres 2 studiepoeng og blir på 16 studiepoeng etter revisjonen. På undervisningssiden tilføres JUS214 to dobbelttimer forelesning, én storgruppesamling og én arbeidsgruppesamling.

JUS215 (Juridisk metode) vil i hovedtrekk beholde dagens læringsutbyttebeskrivelser og vil ikke tilføres studiepoeng. Samtidig vil emnet i større grad enn i dag rette oppmerksomheten mot forskjellen mellom juridisk metode og den logikken som store språkmodeller bygger på. I dag går undervisningen i JUS215 parallelt med de andre emnene gjennom hele vårsemesteret. Tanken har vært at metodeundervisningen styrkes ved at studentene samtidig lærer materielle emner, men det har vist seg vanskelig å få dette til å fungere optimalt i praksis, som også byr på noen administrative utfordringer. Forslaget bygger derfor på at emnet nå undervises i «blokk» på slutten av semesteret. En slik innretning bygger også opp under at metodeemnet kan danne en «bro» til JUS221 (Rettsstaten) som er første emne på høstsemesteret på 2. studieår, hvor bl.a. EU-retten står sentralt. I dag er vurderingen på JUS215 en semesteroppgave, som studentene skriver underveis i vårsemesteret og som leveres inn mot slutten. Det foreslås at vurderingen etter revisjonen skal være en skoleeksamen med bokstavkarakterer. Undervisningsressursene på JUS215 er i dag 18 timer forelesning (én dobbelttime per studiepoeng pluss én dobbelttime oppsummering), 3 arbeidsgruppesamlinger og 2 storgruppesamlinger.

Den samlede revisjonen bygger på at emnene på 1. studieår skal være enda bedre integrert enn i dag, og hvor muligheter og begrensninger knyttet til kunstig intelligens på rettsfeltet er en problematikk som studentene møter på alle emner. Tematikken og undervisningen vil gi studentene grunnleggende kunnskaper og ferdigheter som de tar med seg videre inn i studiet. En særlig utfordring er at utviklingen går fort, slik at kunnskaper fort foreldes, og det er viktig at senere studieår er oppmerksomme på dette.

Gruppen har søkt å unngå at undervisningen på 1. studieår blir for tettpakket, og dette gjelder særlig på vårsemesteret. JUS214 blir et større emne enn de øvrige, og gir slik sett en litt større læringsflate. En del av opplæringen må være rettet mot å gi studentene ferdigheter til å håndtere «selvstudium», dvs. hvordan legge til rette for egen læring i perioder hvor det ikke er organisert undervisning.

En del av ressursene som er lagt inn er i form av forelesninger. Det er likevel viktig å understreke at denne undervisningsformen også gir mulighet for studentaktiv læring, for eksempel i form av Mentimeter eller andre samhandlingsverktøy.

Fakultetet hadde tidligere et eget prosjekt om «Bedre læring, bedre jurister», som gikk fra 2021–2024. Prosjektet var støttet av Direktoratet for høyere utdanning og kompetanse (HK dir.) gjennom Program for studentaktiv læring. Siktemålet var å understøtte et skifte fra passive til studentaktive lærings- og vurderingsformer. Innbakt i prosjektet lå tre forelesninger. Disse tok opp ulike aspekter ved studentaktiv læring, og da særlig oppgaveskriving og kommentering som er et sentralt element ved «Bergensmodellen». Prosjektet tok opp viktige sider ved læring. Likevel henger ikke prosjektet nødvendigvis sammen med justeringene som nå skal gjøres på 1. studieår. Gruppen overlater derfor til studieutvalget eller andre fakultetsorgan å avgjøre om prosjektet skal tas opp igjen og gjøres til et permanent tiltak.

På vegne av gruppen,

Karl Harald Søvig (sign.)
Dragefjellet, 25. nov. 2024

Studieåret 2025 - 2026 nytt 1. studieår

høstsemesteret	mandag	tirsdag	onsdag	torsdag	fredag
uke 33	Semesterstart	Oppstart JUS100 Exfac - innføring i juridisk metode			
uke 34					
uke 35					
uke 36					
uke 37					
uke 38					
uke 39					
uke 40					Eksamen JUS100 Exfac
uke 41	Oppstart JUS212				
uke 42					
uke 43					
uke 44					
uke 45					
uke 46					
uke 47					
uke 48					Siste innlevering JUS212
uke 49	Oppstart JUS213				
uke 50					
uke 51: 15-19.12					

vårsemesteret	mandag	tirsdag	onsdag	torsdag	fredag
uke 1 29.12-02.01					
uke 2					
uke 3					
uke 4					
uke 5					
uke 6					
uke 7					eksamen jus213
uke 8	oppstart jus214				
uke 9					
uke 10					
uke 11					
uke 12					
uke 13					
uke 14				påske	påske
uke 15	2.påskedag				
uke 16					
uke 17					
uke 18					1.mai
uke 19					eksamen jus214
uke 20	Oppstart jus215			Kristi himmelfart	
uke 21					
uke 22	2.pinsedag				
uke 23					
uke 24					
uke 25				eksamen jus215	